

ПРОБЛЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Заробітна плата є утворюючим компонентом системи механізму функціонування ринку праці та одним з головних факторів, що регулює його розвиток у професійному, регіональному та галузевому аспектах. Сьогодні основна увага щодо проблем заробітної плати полягає в тому, що як економічна категорія заробітна плата практично перестала виконувати свої основні функції – відтворення робочої сили і стимулювання праці. Протягом останніх років у країні відбувалося знецінення і поступова деградація людського капіталу. Низька заробітна плата – основна перешкода для втілення в економіці країни високотехнологічних інновацій, створення ефективного ринку праці.

Питання зростання заробітної плати сьогодні набуває не тільки економічного, але й політичного значення і потребує політичної волі уряду. Оскільки вдосконалення оплати праці є ключовою в системі соціально-економічних відносин не тільки тому, що торкається інтересів основної частини населення країни, але й у зв'язку з тим, що впливає на всі параметри ринку: через механізми попиту та пропозиції – на структуру виробництва і його динаміку; через конкуренцію між працею та капіталом – на технологічний рівень виробництва і його ефективність; на якість робочої сили; на рівень зайнятості; динаміку цін та інфляцію [1].

В Україні спостерігається останніми роками така ситуація, коли ефективність виробництва на підприємствах промисловості практично не пов'язана з досягнутим рівнем й динамікою продуктивності праці та заробітної плати, хоча цей взаємозв'язок, у співвідношенні їх зростання, розглядається в економічній науці як основа економічного розвитку держави. Збільшення реальної зарплати на макrorівні має відбуватися лише внаслідок підвищення ефективності виробництва та продуктивності праці, інакше виплата незароблених грошей зменшує прибутки і джерела нагромадження, веде до інфляції, знецінення номінальної зарплати та створює передумови для макроекономічної нестабільності.

У зв'язку з кризою в сфері економіки, процес удосконалення оплати праці повинен охоплювати усі економічні структури, які прямо стосуються формування і розподілу доходів. Також, слід зазначити, що удосконалення механізму надання заробітної плати не є швидкоплинним діянням, це є тривалим процесом, який вимагає значних витрат коштів, часу, і людського ресурсу. Найважливішим напрямом удосконалення механізму оплати праці є підвищення її гнучкості. Розмір оплати роботи працівника повинен мати тісний зв'язок із персональними кар'єрними досягненнями.

Для усунення негативних явищ у сфері оплати праці, зарплату необхідно розглядати в більш загальному контексті, ніж лише як механізм установлення мінімальної заробітної плати. Концептуальний варіант реформування заробітної плати має передбачати здійснення низки послідовних, тісно пов'язаних з іншими складовими реформування економіки заходів, і, зокрема, інвестиційно-інвестиційної, податкової, фінансово-кредитної та бюджетної політики, а також зміни у системі соціального страхування, соціального забезпечення та соціальної допомоги.

Таким чином, напрямками вдосконалення механізму оплати праці є: 1) збалансування системи основної заробітної плати за її основними цілями і стратегіями винагородження персоналу (стратегією людських ресурсів) і стратегією компанії шляхом: запровадження системи збалансованих показників компанії та ключових показників ефективності діяльності працівників; запровадження рейтингової системи робочих місць за визначенням цінності їх позицій для компанії; 2) запровадження нових схем оплати праці, а саме гнучких тарифів, єдиних тарифних сіток; 3) сприяння тісному зв'язку між продуктивністю, рівнем оплати праці та ефективністю працівників [2].

Удосконалювання систем оплати праці, пошук нових рішень, глибоке вивчення західного досвіду може допомогти вирішити в Україні цілу низку проблем, пов'язаних із заробітною платою, якісно поліпшити її стан та створити підґрунтя для підвищення зацікавленості працівників до високопродуктивної праці вже в найближчому майбутньому. Все це в комплексі може стати стимулом до економічного підйому нашої країни.

Список літератури

1. Глобальна економіка XXI століття: людський вимір: [монографія]/ Д.Г. Лук'яненко, А.М. Поручник, А.М. Колот [та ін.]; [за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Д.Г. Лук'яненка та д-ра екон. наук, проф. А.М. Поручника]. – К.: КНЕУ, 2008.–420 с.

2. Хаустова Є.Б. Проблеми заробітної плати в Україні та шляхи їх вирішення/ Є.Б. Хаустова, І.В. Маринченко//International Scientific Journal. – 2015. - № 9. – С.С. 159 – 1.